

finenter mouere, & quod ignis seu lux possit agere, vbi spiritus incorruptibilis tanquam forma interne & centraliter agens illam non incitat! Vnde hæc scripta inuenimus, *Ignem mitescere fecit Deus ne combureret, modo ignem DEVS facit ardere. nam creatura tibi, qui fecisti omnia, subseruiens ad punitionem contra iniustos tenditur, & remittitur ad beneficentiam pro iis qui confidunt in te, Sap. 16.* Hinc etiam & alibi dictum est (vnde liquet quod ipse ignis ab interno agente regatur atque moueatur) *percipe istud Iob auribus, confiste & considera mirabilia DEI fortis: Nostine cum disponit DEVS de illis, vt splendeat lux nubis sue. Nostine de libramento dense nubis mirabilia DEI perfecti scientia Iob. 37. 13.* Et alibi, *Nunquid mittes fulgura & ibunt, & reuertentia tibi dicent adsumus? Iob. 38. 35.* Et alibi, *Educens nubes ab extremo terra, fulgur in pluuiam fecit, qui producit ventos è thesauris suis.* Infiniti sunt alii loci, qui apertis verbis confirmare solent, ipsum DEVM seu sapientiam diuinam esse causam meteora calida efficientem.

Porro etiam hoc idem de frigidis effectibus est dicendum, nam contextus sacer sic habet, *A flatu suo DEVS fortis edit glaciem & latitudinem aquarum coarctat. Iob. 37. 9.* Et alibi, *Emittente sermonem suum in terram quam celerrime excurrit verbum eius, qui niues emittit sicut lanam, & pruina sicut cineres dispergit, deicit gelu suum tanquam frusta, coram frigore eius quis consistat? Psal. 147. 16.* Et alibi, *Pruinam cœli quis genuit? Iob. 28. 29.* Anne cum Peripateticis respondebimus, quod frigus seu ventus septentrionalis aut calida & sicca exhalatio? certe si rem nucleo tenus considerauerimus, hæc omnia soli Deo attribuenda esse percipiemus, & minime creaturis, sic n. asseuerare possumus, quod ensis sit causa efficiens vulneris, cum manui hominis percutientis illud sit ascribendum, & tamen reuera nec gladius nec manus sunt efficientes sed spiritus in homine agens, qui tanquam vehiculum ab illo primo omnium actore, qui vbique habitat, & pro velle suo agit, vel ad hominis flagellum vel ad beneficentiam, exagitur atque dirigitur, more fulgurum (quæ sunt DEI ministri ad voluntatem diuinam exequendam.) Hinc dicit sapiens, *DEVS omne opus adducit in iudicium cum omni re occulta siue bonum siue malum, Eccles. 12. 16.* Nec tamen reputandum est illud pro iniquitate & malo, quod homini tale videtur. Nam vt Iob ait, *DEO forti absit improbitas, & ab omnipotente iniquitas, Iob. 34.* Nam iuxta opus hominis reddit ei, & iuxta viam cuiusque inuenire facit ei, Et alibi, *DEVS facit quicquid vult, & nemo eum est interrogaturus quid aut cur ita facis? Sap. 12. 12.* Sed de omnipotentis Iehouæ actu & operatione, non modo mirabili in rerum meteorologicarum, sed etiam perfecte mistarum productione, atque etiam de ipsius ministris organisque primariis, mediantibus quibus tam in cœlis quam in terris operari solet, per totum membrum hoc fusius discurrere nobis est propositum. In duobus vero membri huius partibus postremis more mundano verba faciemus, videlicet diuinitatis tam Deiformis, quam angelicæ effectus pro causis efficientibus habentes, solem nempe, lunam & stellas, cum calidis aut frigidis ipsorum influentiis apud regionem cælestem, atque primarias elementorum, ignis, aeris, aquæ, atque terræ qualitates, cum variis humorum generibus inter illas elementares.

CAP. II.

Quid Deus sit in se & per se, nulla ad res creatas consideratione habita: in cuius dubii resolutione tam Philosophorum quam Cabalistarum ac denique Sacrarum literarum testimonia explicantur.

Simonides (Philosophus excellens, & pro scientiæ suæ profunditate ab Aristotele ipso atque Cicerone haud immerito celebratus) cum ab Hierone Tyranno esset interrogatus, quidnam rei esset Deus, pro huiusce dubii resolutione spatium vnus diei requisuisset fertur, reuertente ergo ad eum Tyranno die sequente, iterum petiit, vt de eo dubio certum eum faceret, at tunc philosophus petebat spatium duorum dierum, ad petitionis seu quæstionis resolutionem, quo tempore finito atque redeunte Tyranno, ipse tempus duplicans quatuor requisuit dies, atque ita omni vice duplicauit spatium. Denique huiusce rei temporis videlicet duplicationis rationem ab ipso requirens rex huiusmodi traditur ab illo accepisse responsionem: *quanto magis de re ista tam excelsa cogito, tanto intellectui meo obscurior apparet, vtpote quæ lucem quandam habitare solet ad quam spiritus humani pertingere atque peruenire nequeunt.* Et in hoc cum sacris literis conuenire videtur, à quibus docemur, Deum inhabitare lucem in accessibilem. At vero Doctor ille cælestis per Euangelium Diui Matthæi nos docet viam, qua tam ad DEI patris quam filii notitiam perueniamus, asseuerando *neminem filium cognoscere posse præter patrem, atque iterum, quod nullus ad DEI patris cognitionem pertingere possit nisi filius, aut ille cui filius vult reuelare, quare certum est, quod de essentia tam supereminente res est valde ardua imo vero impossibilis iudicare, nisi à verbo Dei & sacris literis instruamur.* Et quamuis Deum patentem à posteriori, hoc est, ab eius creaturis, atque eius gloriam in lucidis ipsius